

2010 лютий № 3(190)

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Заснований у лютому 1997 року (27)
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ№ 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено
до переліку наукових фахових видань України
(філологічні науки)
Бюлетень ВАК України. - 1999. - №4 (12)

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(протокол № 5 від 25 грудня 2009 року)

Виходить 2 рази на місяць

**Засновник і видавець -
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор - доктор педагогічних наук, професор Курило В. С.

Заступники головного редактора -

доктор педагогічних наук, професор Харченко С. Я.,

доктор педагогічних наук, професор Савченко С. В.

Випускаючі редактори -

доктор історичних наук, професор Бур'ян М. С.,

доктор медичних наук, професор Виноградов О. А.,

доктор філологічних наук, професор Галич О. А.,

доктор педагогічних наук, професор Горошкіна О. М.,

доктор сільськогосподарських наук, професор Конопля М. І.,

доктор філологічних наук, професор Синельникова Л. М.,

доктор філологічних наук, професор Ужченко В. Д.

Редакційна колегія серії «Філологічні науки»:

доктор філологічних наук, професор Єрмоленко С. Я.,

доктор філологічних наук, професор Загнітко А. П.,

доктор філологічних наук, професор Коваль В. І.,

доктор філологічних наук, професор Лисиченко Л. А.,

доктор філологічних наук, професор Мокієнко В. М.,

доктор філологічних наук, професор Синельникова Л. М.,

доктор філологічних наук, професор Глуховцева К. Д.,

кандидат філологічних наук, доцент Лєснова В. В.

РЕДАКЦІЙНІ ВИМОГИ

до технічного оформлення статей

Редакція «Вісника» приймає статті обсягом 4-5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лівє) — 3,8 см; верхній колонтитул — 1,25 см, нижній — 3,2 см.

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***), 2009.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга — номер сторінки, наприклад: [І, с. 21] або [І, с. 21; 2, с. 13-14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова „Література” або після слів „Література і примітки” (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 3-4 рядків українською, російською та англійською мовами із зазначенням прізвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3-5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора (прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний)).

16. Ткачева Е.А. Интенсивный метод обучения иностранным языкам.....	84
17. Tsyukh O.K. Student-oriented approach to learning using the method of self-directed projects.....	88
18. Юнина О.Е. Использование компьютерных технологий как средства обучения иностранному языку студентов вуза.....	93

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

19. Андріанова Н.С. Modern virtual world as a new paradigm of communication.....	99
20. Burdina S.V. New Patterns of Social Interaction in terms of identity development.....	104
21. Kireienko K.V. Analysis of the main concepts and theories in cross-cultural communication.....	109
Відомості про авторів.....	115

Ключевые слова: индивидуализация процесса обучения, самоуправляемые проекты, виртуальное новостийное письмо, ведение дневника.

Tsyukh O.K. Student-oriented approach to learning using the method of self-directed projects

The offered article investigates the individualization of the process of language learning using the method of self-directed projects.

Key words: student-oriented approach, self-directed project, on-line newsletter, journal writing, debate club.

УДК [811:378]:004

Юнина О.Е.

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ КАК
СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ
ВУЗА**

В последнее время проблема внедрения компьютерных технологий является крайне актуальной в связи с тем, что мир новейших компьютерных технологий занимает все большее место в нашей жизни. Но больше всего специалистов образования признают огромные возможности компьютера и перспективы его использования как средства обучения. Повншение качества обучения в высшем учебном заведений сегодня является первоочередной задачей вншего образования в контексте реализации принципов и задач Болонского процесса в У крайне. И одним из способов решения этого вопроса является внедрение в учебный процессе компьютерных средств обучения.

В преподавании иностранных языков использование ИКТ имеет особое значение. Компьютер как дидактический инструмент позволяет не только интенсифицировать учебный процесс за ечет применения разнообразных учебнх и аутентичних злектронных материалов, но и способствует включенню в зтот процессе реальной коммуникации на изучаемом языке. Другим немаловажным аспектом использования компьютера при изучении иностранных языков является необходимость выработки у учагщихся определенного уровня самостоятельности в изучении языка с использованием аудиовизуальных возможностей злектронных ресурсов, в том числе ресурсов сети Интернет.

Цель статьи - раскрытие роли информационных технологий в процессе изучения иностранных языков в висших учебнх заведениях. Информатизация затрагивает все компоненты учебного процесса: его

участников (студентов, преподавателей, методистов и т.д.) и всех его составляющих, в том числе и средства.

Использование компьютерных технологий обучения в преподавании иностранных языков рассмотрено в трудах З. Азимова, С. Ш. Канатовой, О. П. Крюковой, З. Д. Носенко, П. И. Сердюкова и др. Многие исследователи отмечают, что применение компьютерной технологий обучения выступает как мощный воспитательный, методический и дидактический стимул повышения качества учебного процесса.

Особое внимание к проблеме внедрения компьютерных средств обучения в высшие учебные заведения определяется следующими обстоятельствами:

- гуманистической направленностью обучения на гармоничное развитие личности будущего специалиста в целом, а не на отдельные показатели его профессионализма;
- оптимизацией образовательной деятельности в контексте концепции личностно-ориентированной парадигмы образования, направленной на освобождение творческой энергии каждого человека;
- информатизацией всех сфер человеческой деятельности, в том числе и образовательной [1, с. 28].

Практика показывает, что компьютерные обучающие программы имеют немало преимуществ перед традиционными методами обучения. Применение компьютерных обучающих программ способствует индивидуализации и интенсификации обучения, повышению познавательной активности, мотивации и расширению кругозора, созданию условий для самостоятельной работы. К компьютерным технологиям относят Интернет и компьютерные программы. Современные ученые считают, что компьютерные технологии отвечают признакам развивающего обучения и помогают решить следующие учебные задачи:

1. осознание языковых явлений;
2. формирование лингвистических способностей (в языковых и речевых упражнениях);
3. автоматизация языковых и речевых действий;
4. создание ситуаций общения [2, с. 3].

Использование этих новых форм обучения позволяет студентам устанавливать свой собственный ритм обучения, который является основным показателем мотивации. Некоторые авторы считают, что благодаря таким программам студент может работать в своем ритме и в соответствии со своими потребностями. Изучение иностранного языка за пределами языковой среды существенно снижает мотивацию к овладению этим языком. Компьютерные обучающие программы являются одним из главных средств повышения такой мотивации.

Основу компьютерных обучающих программ составляют базы данных, которые включают текстовые описания, видеозаписи, аудиотексты, анимацию, а также системы, организующие тренировку и

контроль. При помощи мультимедийных средств наряду с текстовой информацией, которая презентуется в разной форме (страницы книги, газетной статьи, календарной странички), на экран может подаваться разнообразная графика (цветные картинки, фотографии, таблицы, схемы, видеофрагменты) и звук (озвученные фрагменты текстов, комментарии к рисункам или фотографиям, музыка и пр.).

Формы работы с компьютерными обучающими программами на уроках иностранного языка включают:

- изучение лексики;
- отработку произношения;
- обучение диалогической и монологической речи;
- обучение письму;
- отработку грамматических явлений.

На уроках английского языка с помощью компьютера можно решать целый ряд дидактических задач: формировать навыки и умения чтения, используя материалы глобальной сети; совершенствовать умения письменной речи студентов; пополнять словарный запас учащихся; формировать у студентов устойчивую мотивацию к изучению иностранного языка.

Существующие компьютерные учебные программы можно разделить на три основные группы.

1) программы, посвященные изучению тех или иных разделов системы языка (главная задача таких программ - введение и активизация языковых форм и структур);

2) программы, направленные на обучение видам речевой деятельности;

3) контролирующие программы, обеспечивающие контроль за уровнем сформированности речевых и языковых навыков. Компьютерные программы обеспечивают введение учебного материала, моделирование ситуаций общения, организацию игровых заданий, контроль и оценку знаний, позволяя использовать все виды наглядности.

Обучающий компьютер является инструментом, который организует самостоятельную работу обучаемых и управляет ею, особенно в процессе тренировочной работы с языковым и речевым материалом. Это и определяет характер используемых упражнений и методических приемов. Наиболее часто применяются следующие:

1. Вопросно-ответный диалог.
2. Диалог с выборочным ответом.
3. Диалог со свободно конструируемым ответом.
4. Упражнения на заполнение пропусков.
5. Упражнения для самоконтроля владения словарем.

Возможны варианты таких упражнений:

- а) Компьютер предлагает список слов для перевода.
- б) Компьютер предлагает соотнести два списка слов (русских и иностранных) и найти эквивалентные пары этих слов в обоих языках.

в) Компьютер предлагает соотнести два списка иностранных слов и установить пары синонимов или антонимов.

г) Компьютер предлагает список иностранных слов и перечень дефиниций этих слов. От обучаемого требуется соединить каждое слово с соответствующей ему дефиницией [3, с. 299].

Следует помнить, что компьютеры в обучении надо использовать только тогда, когда они обеспечивают получение знаний, которые невозможно или достаточно сложно получить при бескомпьютерных технологиях. Очень важно построить обучение таким образом, чтобы студент понимал, что задачу решает он, а не машина, что только он несет ответственность за последствия принятого решения. Компьютерную технологию обучения можно использовать во всех образовательных дисциплинах. Новейшие компьютерные технологии невозможно представить без использования технологий мультимедиа. В настоящее время распространение мультимедийных технологий приводит к качественному изменению структуры и содержания обучения в высших учебных заведениях.

Важнейшим достоинством мультимедиа является также возможность практически на любом этапе работы с программой предоставить обучающемуся возможность осуществить выбор из нескольких альтернатив с последующей оценкой правильности каждого шага. Такой постоянный текущий самоконтроль особенно важен в процессе самообразования. Построение процесса обучения в виде развивающих интерактивных игр, резко повышает внимание и интерес к учебному материалу [4, с. 15].

Рассмотрим преимущества Интернета, которые благоприятствуют учебному процессу. Во-первых, Интернет способствует развитию самостоятельности студентов, развивает трансферные навыки, благодаря наличию разнообразных типов текстов повышает языковую компетенцию. Во-вторых, обеспечивает современный материал, который отвечает интересам и потребностям студентов, предлагает аутентичные и актуальные материалы, повышает информативный уровень, касающийся изучаемых языков и культур. В-третьих, дает студентам возможность иметь связи с Европой и миром. Интернет обеспечивает:

- развитие всех четырех языковых навыков - чтения, письма, говорения и аудирования;
- электронную доставку курсовых работ и их оценивание;
- дистанционное общение преподаватель - студент;
- свободное обсуждение тем в режиме on-line.

Интернет обеспечивает непосредственный, релевантный и аутентичный учебный процесс (включающий такие виды деятельности, как список тематических веб-узлов, мультимедийный обзор событий, поиск необходимых материалов и т.д.). Интегрированное использование Интернет-ресурсов в отличие от разработки обычных планов урока, предполагает прогрессивную структуру заданий.

Все це інтернет-багатство можна легко використовувати при вивченні іноземної мови, однак це вимагає ретельного планування і великої підготовки. Таке використання ресурсів Інтернет дозволяє створити необхідні умови для розвитку кожного студента, враховуючи індивідуальні психологічні особливості особистості, підвищити його творчу активність.

Нові інформаційні технології впливають на зміну ціннісного потенціалу студента вузу, який готує майбутнього вчителя іноземних мов до сприйняття інформаційних технологій як необхідного атрибута професійної діяльності; усвідомлення відповідальності при роботі в мережі Інтернет з інформацією [5, с. 7].

Реалії часу пред'являють все більш високі вимоги до навчання практичному володінню іноземною мовою в повсякденному спілкуванні і професійній сфері. Обсяги інформації зростають і часто рутинні способи її передачі, зберігання і обробки стають малоефективними. Використання інформаційних технологій розкриває величезні можливості комп'ютера як засобу навчання. Комп'ютерні навчальні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання. Вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності і поєднувати їх в різних комбінаціях, допомагають усвідомити мовні явища, сформувати лінгвістичні здібності, створювати комунікативні ситуації, автоматизувати мовні і мовні дії, а також забезпечують можливість врахування ведучої репрезентативної системи, реалізацію індивідуального підходу і інтенсифікацію самостійної роботи студента.

В мультимедійних навчальних програмах по англійській мові використовуються різні методичні прийоми, які дозволяють проводити ознайомлення, тренування і контроль.

Окрім використання мультимедійних навчальних програм, комп'ютер є незамінним помічником для підготовки і проведення тестування, моніторингу навчального процесу, власного інформаційного заповнення інструментальних засобів для розробки комп'ютерних уроків, підготовки дидактичних матеріалів, використання ресурсів і послуг Інтернету для аудиторної і самостійної роботи, а також проектної діяльності студентів.

Таким чином, вміння, які становлять навчальну компетенцію, можуть формуватися в процесі використання комп'ютерних технологій. Комп'ютерні технології можуть стати необхідними технічними засобами, які допомагають якісно покращити процес вивчення іноземної мови і культури. Це сприяє підвищенню ефективності рівня оволодіння іноземною мовою, розвитку автономії в оволодінні ІЯ, розвитку пізнавальної активності студента в його навчальній діяльності в цілому.

Література

1. **Чекаль Г. С.** Зворотний зв'язок як засіб управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів у комп'ютерних вправах з іноземних мов / Г. С. Чекаль, Т. І. Коваль // Іноземні мови. - 2005. - №3. - С. 28 - 31.
2. **Прокопенко І. Ф.** Інформатизація вищих педагогічних навчальних закладів - як мрії перетворити на дійсність / І. Ф. Прокопенко, В. Ю. Биков, С. А. Раков // Комп'ютер у школі та сім'ї. - 2003. - №2. - С. 3 - 6.
3. **Масльїко Е. А.** Настольная книга преподавателя иностранного языка / Е. А. Масльїко, П. К. Бабинская - Минск : Монолит 2001. - 215 с.
4. **Босенко М. В.** Функциональные возможности мультимедийных технологий в обучении английскому языку / М. В. Босенко // Вісн. Луган. нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка : Філолог, науки. — 2005. - №5. - С. 14 - 17.
5. **Скалій Л. С.** Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя іноземних мов / Л. І. Скалій // Іноземні мови. - 2003. - №4. - С. 5 - 9.

Юніна О.Є. Використання комп'ютерних технологій як засобу навчання іноземній мові студентів вищих навчальних закладів

Стаття присвячена можливості практичного використання комп'ютерних технологій у процесі навчання іноземної мови студентів вищих наочальних закладів. Сучасний зріст мультимедійних технологій , навчання за допомогою комп'ютера є альтернативою традиційним моделям.

Ключові слова: комп'ютерні технології, процес навчання, мультимедійні програми.

Юнина О.Е. Использование компьютерных технологий как средства обучения иностранному языку студентов высших учебных заведений

Статья посвящена возможности практического использования компьютеров в процессе обучения иностранному языку студентов вуза. С нынешним ростом мультимедийных технологий, обучение с помощью компьютера служит альтернативой традиционным моделям.

Ключевые слова: компьютерные технологии, процессе обучения, мультимедийные программы.

Iunina O.E. Using of computer technologies in the process of learning foreign language in higher educational institutions.

The article is devoted to the opportunity of practical use of computers in the process of learning foreign languages in higher educational institutions. With recent advances in multimedia technology, computer-aided language learning has emerged as a tempting alternative to traditional models of supplementing.

Key words: computer technologies, process of learning, multimedia programs.